

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 191/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s. r. o., Ďumbierska 3F, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II sp. zn. 39Em/1/2023 z 13. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením mestského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorého zrušenie spoločne s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 eur, ako aj náhrady trov konania sťažovateľka navrhuje.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania (v procesnom postavení povinnej) vedeného mestským súdom o výkon rozhodnutia vo veci maloletého syna [REDAKOVANÉ], ktoré začalo na návrh otca. Uznesením mestského súdu sp. zn. 39Em/1/2023 z 2. februára 2024 bol nariadený výkon rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 37P/107/2020 z 24. júna 2021 v časti týkajúcej sa styku otca s maloletým. Výkon označeného exekučného titulu bol odložený do skončenia nariadeného neodkladného opatrenia o výchovnom opatrení a do skončenia preverenia podnetu z 19. októbra 2023 vo veci potenciálneho sexuálneho zneužitia maloletého. Predmetom výkonu sa stali po spojení vecí na spoločné konanie okrem už uvedeného rozsudku okresného súdu z 24. júna 2021 aj uznesenie

mestského súdu sp. zn. 39P/30/2024 z 11. marca 2024 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 14CoP/82/2024 z 3. mája 2024, ktorým bol dočasne upravený styk otca s maloletým každý týždeň v kalendárnom roku vo štvrtok od 15.30 h do 17.00 h v priestoroch [REDAKOVANÉ] za prítomnosti povereného odborného pracovníka a sťažovateľke ako matke maloletého bola uložená povinnosť maloletého na styk riadne pripraviť a zabezpečiť jeho účasť na stretnutiach.

3. Uznesením sp. zn. 39Em/1/2023 z 11. novembra 2024 mestský súd rozhodol o pokračovaní v konaní o výkon rozhodnutia po skončení odkladu na podklade skutočností o ukončení realizácie výchovného opatrenia a zastavení trestného stíhania (bod 2 tohto uznesenia).

4. Mestský súd vyzval sťažovateľku 12. novembra 2024 na bezodkladné a dobrovoľné plnenie rozhodnutia o dočasnej úprave styku a súčasne ju upozornil na následky nesplnenia uložených povinností. Výzva bola doručená právnomu zástupcovi sťažovateľky 28. novembra 2024 a sťažovateľke 9. januára 2025.

5. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka neprivedla maloletého na asistované stretnutie s otcom ani raz, a to z dôvodov jej choroby, choroby maloletého alebo sťažovateľkou tvrdeného odmietania maloletého, mestský súd dospel k záveru, že sťažovateľka rozhodnutie o dočasnej úprave styku nerešpektuje, a preto jej napadnutým uznesením uložil pokutu v sume 900 eur. Mestský súd označil za nesprávny postoj sťažovateľky, ktorá ponechávala stretnutia na vôli maloletého.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka argumentuje, že každá neúčasť na stretnutí bola vopred oznámená a ospravedlnená. Ak dieťa vyslovene styk odmieta, je použitie donucovacích opatrení kontraproduktívne.

7. Mestský súd podľa sťažovateľky pri svojom rozhodovaní dostatočne nezohľadnil vôľu maloletého, čo spôsobilo zásah do práva sťažovateľky na ochranu rodinného života. Rozhodnutie o uložení pokuty nemôže byť prostriedkom na vynútenie povinnosti sťažovateľky, ktorej splnenie nie je celkom v jej moci, a to vzhľadom na negatívny postoj maloletého a častú chorobnosť maloletého.

8. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje najmä použitím nevhodného a neprimeraného spôsobu, a to použitia donucovacieho prostriedku s cieľom vynútenia násilnej zmeny prejavu vôle maloletého.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka zásahu do práv na ochranu rodinného života z dôvodu nezohľadnenia existencie vôle maloletého, pre ktoré sa asistovaný styk s otcom neuskutočnil, a to pri ukladaní pokuty podľa § 382 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“).

10. V úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že jeho právomoc je v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy založená výlučne na prieskume z hľadiska

dodržania ústavnoprávných princípov. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 129/2015).

11. Uvedené platí o to viac v prípade jednoinštančných rozhodnutí o uložení pokuty, ktoré je predmetom ústavného prieskumu aj v tejto veci. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného odôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom (IV. ÚS 213/2024).

12. S prihliadnutím na predmet ústavného prieskumu ústavný súd zdôrazňuje, že k namietanému porušeniu označených práv malo dôjsť vo vykonávacom konaní vo veci starostlivosti o maloletých, teda v konaní, ktorého účelom je zabezpečenie dobrovoľného či núteného výkonu rozhodnutia o úprave styku s maloletým. Nemožno pritom opomenúť, že štát prostredníctvom napadnutého rozhodnutia zabezpečuje svoj pozitívny záväzok prijať opatrenia smerujúce k rešpektovaniu rodinného života, k čomu patrí aj zabezpečenie plnenia súdnych rozhodnutí (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. 7. 2006 vo veci Fiala proti Českej republike, sťažnosť č. 26141/03, § 94).

13. Samotná sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nepopiera, že si svoju povinnosť vyplývajúcu z rozhodnutia o dočasnej úprave styku neplní, je pritom, konfrontujúc jej argumentáciu, zrejme, že nerešpektovanie exekučného titulu obhajuje dôvodmi na strane maloletého, a to predovšetkým chýbajúcou vôľou maloletého sa stretnutia s otcom zúčastniť, čo má spochybníť zákonnosť pokuty uloženej podľa § 382 ods. 1 CMP.

14. V reakcii na dôvody uvádzané sťažovateľkou ústavný súd konštatuje, že v procese výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých má každý procesný úkon konajúceho súdu zasahujúci do právneho postavenia účastníka konania svoj jedinečný čiastkový predmet (objekt). Pokiaľ ide o rozhodovanie podľa § 382 ods. 1 CMP, je takýmto predmetom procesná disciplína spočívajúca v rešpekte k výzve súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti uloženej exekučným titulom. Procesný kódex (Civilný mimosporový poriadok) neustanovuje žiadne druhové výnimky z povinnosti účastníka konania (povinného) takúto výzvu súdu uposlúchnuť. Ani skutočnosť namietaná sťažovateľkou nepredstavuje zákonom aprobovanú výnimku zbavujúcu povinnosti účastníka konania (povinného) uposlúchnuť výzvu súdu uskutočňujúceho výkon rozhodnutia vo veciach maloletých (m. m. IV. ÚS 280/2023, IV. ÚS 21/2024).

15. V čase ukladania pokuty napadnutým uznesením nebola vymáhaná povinnosť sťažovateľky právne spochybnená, keďže sa zakladala na právoplatnom a vykonateľnom rozhodnutí príslušného súdu. Rovnako nie je sporné, že mestský súd bezvýsledne vyzýval sťažovateľku na dobrovoľné splnenie povinnosti (§ 379 ods. 2 CMP). Ak preto mestský súd v rámci preventívnej fázy pristúpil k uloženiu pokuty podľa § 382 ods. 1 CMP, nemožno mať k jeho postupu ústavnoprávne výhrady, keďže sťažovateľka preukázateľne odmietala na základe svojho jednostranného rozhodnutia dodržiavať povinnosť vyjadrenú v exekučnom titule upravujúcom dočasný styk otca s maloletým.

16. K nosnému argumentu sťažovateľky, ktorý je založený na podľa jej názoru neexistujúcej vôli maloletého stýkať sa s otcom, ústavný súd konštatuje, že koncept najlepšieho záujmu maloletých detí je leitmotívom akéhokoľvek konania, v ktorom sa rozhoduje o právnom postavení maloletého, konanie o nariadení výkonu súdneho rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletých nevynímajúc (I. ÚS 527/2024).

17. Právo dieťaťa a rodiča „byť spolu“ je jedným zo základných prvkov rodinného života, a to aj v prípade, že sa vzťah rodičov rozpadol. Štátne orgány (v tomto prípade všeobecný súd) sú povinné prijať všetky opatrenia smerujúce k rozvoju existujúceho puta medzi dieťaťom a jeho rodičom a nadviazaniu styku medzi nimi (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, č. 63627/00, § 117 – § 118). Medzi takéto opatrenia patria aj donucovanie prostriedky upravené v § 376 a nasl. CMP, ktoré sú všeobecné súdy povinné použiť pre účely zabezpečenia najlepšieho záujmu dieťaťa.

18. Ústavný súd na tomto mieste generálne poznamenáva, že najlepší záujem maloletého nemožno *eo ipso* bez ďalšieho stotožňovať s názorom vyjadreným týmto maloletým (I. ÚS 527/2024), a preto nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na neplnenie povinnosti uloženej právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím odkaz na nevôľu maloletého sa s otcom stýkať, stotožňujúc prejav nevôle s názorom ním vysloveným.

19. Navyše najlepší záujem maloletého bol vyhodnocovaný v samotnom konaní o nariadení výkonu súdneho rozhodnutia, a to konfrontáciou zdravého fyzického a duševného vývinu maloletého na jednej strane a prebiehajúcimi konaniami o nariadení výchovného opatrenia a o podnete vo veci potenciálneho sexuálneho zneužitia maloletého, ktoré vyústilo do odkladu výkonu exekučných titulov, a to až do skončenia realizácie výchovného opatrenia a preverenia podnetu. Keďže k realizácii výchovného opatrenia došlo a trestné konanie vo veci podozrenia zo sexuálneho zneužívania bolo zastavené, bol daný dôvod vo veci opätovne konať. V naznačených súvislostiach bol teda najlepší záujem maloletého jediným kritériom pri posudzovaní postupu všeobecného súdu vo veci výkonu súdneho rozhodnutia, a to predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že obmedzenie styku otca s maloletým by mohlo viesť ku škodám, ktoré by neskôr bolo možné len veľmi ťažko sanovať. Obaja rodičia sú pritom pri výkone rodičovských práv a povinností rovnocenní. V tomto smere je práve v záujme aplikácie najlepšieho záujmu maloletého priam esenciálna snaha sťažovateľky byť v realizovaní a rozvíjaní vzťahu otca s maloletým nápomocná, a to nielen v ponímaní fyzickej prítomnosti, ale aj vo vyvíjaní maximálneho úsilia v prekonávaní prípadných psychických bariér tak, ako to naznačil už krajský súd v rozhodnutí o dočasnej úprave styku (bod 2 tohto uznesenia). To si však nevyhnutne vyžaduje odosobnenie sa od vzájomného konfliktného a nepriateľského vzťahu medzi rodičmi navzájom.

20. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd rezultuje, že napadnuté uznesenie mestského súdu je výsledkom procesného postupu, ktorý bol zákonný a procesnými právnymi normami predpokladaný pre túto formu rozhodovania, a preto ústavný súd nezistil pochybenia spočívajúce v procesnom excese takej intenzity, ktorý by zakladal možnosť zásahu do práv na ochranu rodinného života. Vnútorne konzistentnosť, zrozumiteľnosť a reakcia na všetky skutočnosti významné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov na vydanie rozhodnutia o uložení pokuty podľa § 382 ods. 1 CPM umožňujú vo svojom súhrne prijať záver o tom, že prezentovaná sťažnostná argumentácia sťažovateľky nie je spôsobilá viesť k záveru o ústavnej neudržateľnosti

napadnutého uznesenia mestského súdu s následkom zásahu do práv na ochranu rodinného života. Naopak, pasivita všeobecného súdu v tomto smere vo vzťahu k sťažovateľke ako povinnej a neprijímanie opatrení upravených procesnoprávnou úpravou za splnenia všetkých predpokladov na ich uplatnenie by mohla viesť k záveru o zásahu do práva na rodinný život oprávneného.

21. Keďže ústavný súd nemal pochybnosť o ústavnej konformite napadnutého uznesenia, odmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu